

ДОСЛІДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ У КУРСАНТІВ ЛДУБЖД

Жодна сфера життя не може обійтись без комунікації, завдяки їй людина пізнає оточуючий світ, підтримує зв'язки з іншими, виробляє певні норми поведінки, висловлює свої почуття, думки, виражає та закріплює їх в словах і жестах, створюючи певний комунікативний простір, у якому об'єднуються, та співіснують її внутрішній та зовнішній світ.

Вагомий внесок в розвиток теоретичних та експериментальних основ спілкування викладені у працях: О.О. Бодальова, Л.П. Буєва, М.С. Каган, В.М. Соковкин, А.Н. Леонтьєва, Г.М. Андрєєва, Б.Г. Ананьєв, В.М. М'ясищев [3].

Разом з цим, спілкування являється дуже складним та відповідальним процесом. У ньому особистість підвладна цілеспрямованим та стихійним впливам окремих осіб, груп та соціальних підсистем, тому суттєву роль у цьому процесі відіграють особистісні якості, взаємовідносини в сім'ї, соціальне оточення та інші чинники [2].

З метою визначення впливу індивідуальних властивостей особистості на комунікативний процес нами проводилось дослідження, в якому було використано методику – «Діагностика загального рівня комунікабельності» (за В.Ф. Ряховським) та методи математичної статистики для опрацювання емпіричних даних і їх аналізу [1, 3].

В дослідженні взяло участь 60 (шістдесят) курсантів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, з них 30 (тридцять) осіб 1-го курсу, віком 16-17 років та 30 (тридцять) осіб 4-го курсу, віком 20-21 рік. У вибірку увійшли лише особи чоловічої статі.

За результатами дослідження виявлено, що 9,2% респондентів відносяться до групи з низькими комунікативними здібностями. Вони замкнуті, надають перевагу самотності, на них важко покластися в роботі, яка потребує групових зусиль. Нова робота та необхідність нових контактів надовго виводять їх з рівноваги. Занижений комунікативний потенціал курсантів, які входять до цієї групи може привести до низької успішності, як в службовій, так і навчальній діяльності всього підрозділу. Це група яка потребує додаткових психокорекційних заходів практичних психологів та соціальних працівників навчального закладу.

24,6% опитаних складають групу з задовільними комунікативними здібностями. Вони помірно товариські, у знайомій обстановці почувають себе цілком впевнено, нові проблеми їх не лякають, однак з новими людьми вони сходяться обережно, неохоче беруть участь у суперечках і диспутах.

42,7% осіб, складають групу з добрими комунікативними здібностями. Дана група, завжди в курсі всіх справ, бере участь у всіх дискусіях, проте серйозні теми їх мало цікавлять, охоче висловлюються, навіть якщо їхнє уявлення про проблему більш ніж поверхове. Вони всюди почувають себе у своїй тарілці. Беруться за будь-яку справу, але не завжди можуть успішно довести її до завершення. Такий результат пояснюється як зовнішніми, так і внутрішніми факторами. До внутрішніх факторів можна віднести властивості особистості, а до зовнішніх – умови в яких перебуває індивід, тобто підрозділ в якому відбувається сам процес комунікації.

17,1% осіб складають групу з високими комунікативними здібностями. Представникам цієї групи притаманна балакучість, багатослівність, втручання в справи, які не мають до них ніякого відношення, вони беруться судити про проблеми, в яких зовсім некомпетентні.

Врахування отриманих результатів дасть можливість скласти психокорекційну програму, спрямовану на розвиток необхідних навиків, для групи респондентів з низькими комунікативними здібностями.

Висновки: Проведений аналіз емпіричного матеріалу дозволив поділити респондентів на чотири групи за рівнем розвитку комунікативних здібностей (низький, задовільний, добрий, високий), та виділити проблемну групу з низьким комунікативним потенціалом, яка потребує психокорекції.

Література:

1. Жлуктенко В.І., Наконечний С.І. Теорія ймовірностей і математична статистика, Частина 1, Теорія ймовірностей: Київ, 2000. – 304 с.
2. Самонов А.П. Психология для пожарных / А.П. Самонов. – Пермь, 1999. – 599 с.
3. Філоненко М.М. Психологія спілкування, К. – «Центр учбової літератури», 2008. – 224 с.